

עין משפט גר מצוה

קרא מ"י פ"ג מהל' מעשר עני ה"ג: קלת ב מ"י פ"ג מהל' גבורים הלכ' ו: קלו ג מ"י פ"ג מהל' מעשר עני א"י ה: קלו ד מ"י פ"ד מהל' גבורים הלכ' ו: קלת ה מ"י פ"ה מהל' מלח ה"ג טושיע' א"רס ס"י מנד טעף ג: קלת ו מ"י פ"ו מהל' מלח ה"ג טושיע' א"רס ס"י מנד טעף ג: א"רס ס"י מנד טעף ג: א"רס ס"י מנד טעף ג:

לקוין רש"י

אישקלרירי [אישקלרירי] לחלוט (בכורים ורחמים) ונעשה לק כמו סופניהו.

מוסף תוספות

א. י"ג' ח"מ א"כ הוי"א כל ה' מינים וכו'. מוס' שאלן. ועי' בחי ה"ק. ב. דאפי' מעשר פני טהור ג' לו הותר מושבות, שם. ג. שאין להם היתר מושבות שם, דמה שאכלים בנזב ונכתיב אין הן קרוי הותר מושבות בזמן היתר. מוס' ה"ש"ס. ד. ויבגלו דאתא כ"ר"ע מוס' שאלן. ה. ויחזיר דריש עניי אניתא. שם. הלכך לא אימכחז תנא דאית ליה נדיקא במעשר שני אלא ר"ע דרדושי מנח מצות מלחמה. מוס' ה"ש"ס. ו. למה לאבדו חזק לרובא. מוס' שאלן. ע"ה. ו. מוס' ה"ש"ס. עשירה. שם. אכל הכה מירי שפולחנה כבה ווי' חתולונו עישה לחלם קרקע ביה אבל לא היה ר"ע עוני. מוס' ר"פ.

רבינו הגנאל

אוציא חטין ושעורין שיש במינין ביבורים. שיש חטין ושיעורים ויהיו חטין ושעורין ספולק למצוה. ופיקסין ת"ל מצות מצות ריבה, אי מצות מצות ריבה אפי' בכורים יצא ארס יד חובתו בפסח לשים מצוה. ג"א: אוציא חטין ושעורים שיש במינין בכורים נתון אין כביאים בכורים חזק משבעת המינים, ופרש"ן בנ"י דהני שבעת המינים הן חטה ושעורה פנן ותאנה ורומן זית ותמרים ת"ל מצות מצות ריבה אפילו בכורים יוצא ארס ב"ן. ודוד ביה ר' עקיבא ודודה לר' יוסי הגלילי ארס מבעט לכבורים מבבל מושבותיכם, דהניא כירל יתא ארס יוצא בכורים, ת"ל בכל מושבותיכם תאכלו מצוה, מצוה הנאכלת בכל מושבות יצאו בכורים שאינן נאכלים בכל מושבות וכו', ולא אשכחן תנא דמינו ארס יד חובתו במעשר שני בירושלים אלא ר' עקיבא, אוקימנא לר' עקיבא, וקא מבעט בכורים מושבותיכם, ש"פ הדר ביה מהווא, דהנתו במעשר שני מצות מצות ריבה. הילכך חטין ושעורין אפי"ן שיש במינין בכורים שיעורים למצוה. מאי טעמא דרבנן דפליגי על ר' שמעון דאמרי בכורים אסורים לאונן. ואמרין דכתיב ויחלוק לאכול בשעירין מעשר טהור ויחזקו וכו', ואמר מר הוריות ידך אלו בכורים חקישן התרוב למעשר, ובמעשר תרוב אכלתו באוני מננו. מה מעשר אסור לאונן אף בכורים אסורין לאונן. ור' שמעון לא קא משך ארסן הותרה קרינתו תרומה, מה תרומה מותרת לאונן, דהניא בהריא כבמרא יבמות י' העול אונן אסור כמעשר ומותר בתרומה וכבפרה, טבול יום אסור בתרומה ומותר כפרה ובמעשר כו', אף בכורים מותרין לאונן. ושמה דכתיב בכורים ושמתח בכל הטהור וגו', לאו למעוטי אונן הוא דתנא, אלא ללמדך שאין מביאין בכורים וקורין אלא עד זמן שמחה ותן ימי הטהור. ת"ר ח"ה עני פרט לחלוט ואשישה, יכול לא יצא ארס יד חובתו אלא בת הדראה בלבד, כלומר פת טובין שאוכל העני, ת"ל מצות מצות ריבה אפילו כמעט שלמה בשעתו שיהיה סלח יוצא בה, לא מעטה התורה אלא מצוה עשירה כגון חלוט ואשישה, והני מילי בלילה הראשון דגריסין בירושלמי אמר ר' יהושע בן לוי אהרן כותב שאדם יוצא בו ידי חובתו בפסח צריך שלא יהא בו משקין. ר' ירמיה אומר למצוה, ר' יהודה בן בון פוי אומר לטוב. (והיתבון) היתובי ר' בון והתגן חלות תורה ורקיקי נזיר אם עשאן למכור בשוק יוצאין בהן, והיא אהרן כותב משקין, אמר ר' יוסי הפן רביעית היא ומתחלקת לכמה מינין. יוצאין בפסח במצוה עבה עד טפה כלתם הנשים, ובמצוה נא עד כדי שתיפסם ואל תעשה גידין גידין. ת"ר אין אופינן פת עבה בפסח ובי"ה מתירין.

או: כל שעה פרק שני פסחים

אוציא חטין ושעורין שיש במינין ביבורים. (6) א"ל א"ס כן נושא כל חמשת המינים שיש זמנין ביבורים דלנו לחם זענין דממעטין לעיל אורו ודומן:

אי מצות מצות ריבה אפי' ביבורים נמי. תימה לר"י דנימא אהני ריבוי לרבות יש זמניו ביבורים ואהני מיעוט למעט ביבורי' ויש לומר דסגברא הוא אי מרבינן הא מרבינן נמי הא:

דאמר ר' אליעזר. נראה לר"י דהא דל"טריך למימר כר' אליעזר היינו אי מחילה לקלוט דל"טרימא אכל אי מחילה לקלוט דרבנן לא ל"ך דר' אליעזר דהא נאכלו בכל מושבות שיעול להו"א חזק מן לירושלים ולפדומו ומיהו רבי אליעזר מ"י סבר מחילה לקלוט דרבנן ואל"טריך קרא לנטמא שיעול לקלוט אפי' בירושלים ואס תאמר: והא מעשר שני נאכל בכל ערי ישראל בנזב ובנעוון כדמתן פסקא בתרל דזמנים (דף ק"ב): צלו לנזב ובנעון והרבו הצמות קדשי קדשים נאכלין לפנים מן הקלעים קדשים קלים ומעשר שני נאכלין בכל ערי ישראל ולקמן (ט) חשיבין הא נאכלין בכל מושבותיכם ויש חלות מוס' ורקיקי נזיר דקאמר ריש לקיש חלות תודה ורקיקי נזיר נאכלין בנזב ובנעון ולכן מפיין להו מקרא אחרינא מושמרתם ולא מני מפיין להו מצבל מושבותיכם וביבורים נמי נאכלין בנזב ובנעון ובכל ערי ישראל דנמי שנה ויחסי ממעטין להו מצבל מושבותיכם ויש לומר דהכא לא ממעטין להו מצבל מושבותיכם אלא לזמן בית עולמים: ולא לזמן נזב ובנעון ולקמן גזי חלות תודה ורקיקי נזיר אלתריך למדרש מושמרתם לזמן נזב ובנעון ולא לזמן בית עולמים:

באין שמעת ליה דאמר מעשר שני נפיק ביה ר' עקיבא. א"ע"ג דכמה תנאי דרשי מסורת ולא מקרא ולדידהו נפיק במעשר שני דלא דרשינן אונן ד"מ"מ א"ע"ג ד"ס"ד למסורת עיקר א"ל דלא דרשי המקרא לשום דרשה: **ורב יוסי הגלילי תיפוק ל' שאינן נאכלין באונן.** ואס תאמר לר' יוסי הגלילי מעשר שני מיעוט ליה מצבל מושבותיכם כמו ביבורים ויהי נאכל לאו עוני ה"א דמושבותיכם אמא דוקא לביבורים אכל מעשר שני שיעול להיות לו היתר בכל מושבות אס טעמא כ"ר"ה ה"א מצות מצוה ריבה:

מה תרומה מותרת באונן אף ביבורים. תימה לר"י דכפיק בתרל דמכות (דף ט"ז) קמי תרומת ידך אלו הביבורים אמר ר' שמעון וכו' מה צא זה ללמדך אס לאכלן מן לחומה פניו דכתיב דקרא לא מוכל לאכול בשעירין קל וחומר ממעשר הקל וכו' והשמא ינימא דל"טריך קרא' דאי לאו קרא היה אמינא דלא נילף ממעשר הקל דתרומה כדלמרינן קרא והנראה לרשב"א

לדעין מן לחומה איכא למילף ממעשר טהור ויחזקו וכו' ודוד ביה ר' עקיבא ודודה לר' יוסי הגלילי ארס מבעט לכבורים מבבל מושבותיכם, דהניא כירל יתא ארס יוצא בכורים, ת"ל בכל מושבותיכם תאכלו מצוה, מצוה הנאכלת בכל מושבות יצאו בכורים שאינן נאכלים בכל מושבות וכו', ולא אשכחן תנא דמינו ארס יד חובתו במעשר שני בירושלים אלא ר' עקיבא, אוקימנא לר' עקיבא, וקא מבעט בכורים מושבותיכם, ש"פ הדר ביה מהווא, דהנתו במעשר שני מצות מצות ריבה. הילכך חטין ושעורין אפי"ן שיש במינין בכורים שיעורים למצוה. מאי טעמא דרבנן דפליגי על ר' שמעון דאמרי בכורים אסורים לאונן. ואמרין דכתיב ויחלוק לאכול בשעירין מעשר טהור ויחזקו וכו', ואמר מר הוריות ידך אלו בכורים חקישן התרוב למעשר, ובמעשר תרוב אכלתו באוני מננו. מה מעשר אסור לאונן אף בכורים אסורין לאונן. ור' שמעון לא קא משך ארסן הותרה קרינתו תרומה, מה תרומה מותרת לאונן, דהניא בהריא כבמרא יבמות י' העול אונן אסור כמעשר ומותר בתרומה וכבפרה, טבול יום אסור בתרומה ומותר כפרה ובמעשר כו', אף בכורים מותרין לאונן. ושמה דכתיב בכורים ושמתח בכל הטהור וגו', לאו למעוטי אונן הוא דתנא, אלא ללמדך שאין מביאין בכורים וקורין אלא עד זמן שמחה ותן ימי הטהור. ת"ר ח"ה עני פרט לחלוט ואשישה, יכול לא יצא ארס יד חובתו אלא בת הדראה בלבד, כלומר פת טובין שאוכל העני, ת"ל מצות מצות ריבה אפילו כמעט שלמה בשעתו שיהיה סלח יוצא בה, לא מעטה התורה אלא מצוה עשירה כגון חלוט ואשישה, והני מילי בלילה הראשון דגריסין בירושלמי אמר ר' יהושע בן לוי אהרן כותב שאדם יוצא בו ידי חובתו בפסח צריך שלא יהא בו משקין. ר' ירמיה אומר למצוה, ר' יהודה בן בון פוי אומר לטוב. (והיתבון) היתובי ר' בון והתגן חלות תורה ורקיקי נזיר אם עשאן למכור בשוק יוצאין בהן, והיא אהרן כותב משקין, אמר ר' יוסי הפן רביעית היא ומתחלקת לכמה מינין. יוצאין בפסח במצוה עבה עד טפה כלתם הנשים, ובמצוה נא עד כדי שתיפסם ואל תעשה גידין גידין. ת"ר אין אופינן פת עבה בפסח ובי"ה מתירין.

הדר היה ר' עקיבא. מהך הקישא דמלח ומירור וילף ביבורים מצבל מושבותיכם: אף מעשר שני בירושלים האילו ואינו נאכל בכל מושבות מעטה משהבילו לירושלים שוב אינו יכול לחלל לאכול בחון כדלמרינן זמנסת מכות (דף ט"ז) מחילה לקלוט מדרבנן דמסקל'טוה מלחמות שוב אינו נאכל:

כר' אליעזר. דלס טעמא פודין כי לא וזכלין אהוה בכל מקום הלכך כי לא ניעמא נמי ולא נפדה נפיק ביה: שאסו. כשלא מוכל לאכול זון אהו שניטמא ונתת בנסף: מאן שמעת ליה כו' ר' עקיבא. לעיל דברימא קמימא וקממעט להו לביבורים מצבל מושבותיכם ולא מתיקס מלח ומירור: ור' יוסי. למח ליה למילף ביבורים מצבל מושבותיכם מיעוק ליה מלחם עוני מהיכא דנפקא ליה מעשר שני. דשלמא ר' עקיבא לא פירש אונן: ואמר מר. זמנסת מכות (דף ט"ז): אלו ניעורים. דכתיב צהו יד ולקח הכהן הטוב מידך (דברים טו): **סורמה מוסרם לאונן.** זינמות דהערל' נפקא לן מוכל ורסי ימירמח זרות אמרמי לך ולא אניתו: ה"ג שמחה כפינו צהו ושמחה בכל הטוב: זמן שמחה. זמן קריה ולקטיה שאדס לוקט זבולתו ולגז שמח הזכירי כקריה דביבורים דלמרי אונן אפי"ן: מערס. דמן זמנסת (דף ט"ז) אין מציאין ביבורים קודס לערס ששמי הלחם של ערס מתירין הצמח זיכורין דביבורים איקרו דכתיב (ובמדבר כח) זיכוס הביבורים דהקרינכס מנחה חדשה וגו': ועד סהג. שמתן הזמן של ערס וזמנא זמנא: סהג ועד חטובה. אינו זמן שמחה ואינו קורא וממחנה וזליך אינו זמן הצמח דמניא כספרי' פסי תציא מארס'י' כל זמן שמזיוין על אשך ארץ על כלו לחמי מן הצמח: חלוט. אישקלדי"ר. ומשיבות הוא: איששה. גלוסקא גדולה: **הדראה.** שניטל כל הדרה דהיינו פת קיבה: של שלמה. שהיה מעוון. כלומר סלמ נקיים: גרסא דחמרא. איפה של יין: וכמה

כמצות של שלמה א"כ מה ת"ל לחם עוני פרט לחלוט ולאשישה ומאי משמע דהאי אשישה לישנא דחשיבותא דכתיב ויחלק לכל העם לכל המון ישראל למאיש ועד אשה לאיש חלת לחם אחת ואשפר אחד ואשישה אחת וגו' ואמר רב חנן בר אבא אשפר אחד משישה בפר אשישה אחד משישה באיפה ופלויא דשמואל דאמר שמואל אשישה גרבא דחמרא דכתיב וואהבי אשישי ענבים ת"ר ד' און אופינן פת עבה (ביום טוב) בפסח דברי רבי שמאי ובי"ה מתירין.

מה תרומה מותרת באונן אף ביבורים. תימה לר"י דכפיק בתרל דמכות (דף ט"ז) קמי תרומת ידך אלו הביבורים אמר ר' שמעון וכו' מה צא זה ללמדך אס לאכלן מן לחומה פניו דכתיב דקרא לא מוכל לאכול בשעירין קל וחומר ממעשר הקל וכו' והשמא ינימא דל"טריך קרא' דאי לאו קרא היה אמינא דלא נילף ממעשר הקל דתרומה כדלמרינן קרא והנראה לרשב"א

לדעין מן לחומה איכא למילף ממעשר טהור ויחזקו וכו' ודוד ביה ר' עקיבא ודודה לר' יוסי הגלילי ארס מבעט לכבורים מבבל מושבותיכם, דהניא כירל יתא ארס יוצא בכורים, ת"ל בכל מושבותיכם תאכלו מצוה, מצוה הנאכלת בכל מושבות יצאו בכורים שאינן נאכלים בכל מושבות וכו', ולא אשכחן תנא דמינו ארס יד חובתו במעשר שני בירושלים אלא ר' עקיבא, אוקימנא לר' עקיבא, וקא מבעט בכורים מושבותיכם, ש"פ הדר ביה מהווא, דהנתו במעשר שני מצות מצות ריבה. הילכך חטין ושעורין אפי"ן שיש במינין בכורים שיעורים למצוה. מאי טעמא דרבנן דפליגי על ר' שמעון דאמרי בכורים אסורים לאונן. ואמרין דכתיב ויחלוק לאכול בשעירין מעשר טהור ויחזקו וכו', ואמר מר הוריות ידך אלו בכורים חקישן התרוב למעשר, ובמעשר תרוב אכלתו באוני מננו. מה מעשר אסור לאונן אף בכורים אסורין לאונן. ור' שמעון לא קא משך ארסן הותרה קרינתו תרומה, מה תרומה מותרת לאונן, דהניא בהריא כבמרא יבמות י' העול אונן אסור כמעשר ומותר בתרומה וכבפרה, טבול יום אסור בתרומה ומותר כפרה ובמעשר כו', אף בכורים מותרין לאונן. ושמה דכתיב בכורים ושמתח בכל הטהור וגו', לאו למעוטי אונן הוא דתנא, אלא ללמדך שאין מביאין בכורים וקורין אלא עד זמן שמחה ותן ימי הטהור. ת"ר ח"ה עני פרט לחלוט ואשישה, יכול לא יצא ארס יד חובתו אלא בת הדראה בלבד, כלומר פת טובין שאוכל העני, ת"ל מצות מצות ריבה אפילו כמעט שלמה בשעתו שיהיה סלח יוצא בה, לא מעטה התורה אלא מצוה עשירה כגון חלוט ואשישה, והני מילי בלילה הראשון דגריסין בירושלמי אמר ר' יהושע בן לוי אהרן כותב שאדם יוצא בו ידי חובתו בפסח צריך שלא יהא בו משקין. ר' ירמיה אומר למצוה, ר' יהודה בן בון פוי אומר לטוב. (והיתבון) היתובי ר' בון והתגן חלות תורה ורקיקי נזיר אם עשאן למכור בשוק יוצאין בהן, והיא אהרן כותב משקין, אמר ר' יוסי הפן רביעית היא ומתחלקת לכמה מינין. יוצאין בפסח במצוה עבה עד טפה כלתם הנשים, ובמצוה נא עד כדי שתיפסם ואל תעשה גידין גידין. ת"ר אין אופינן פת עבה בפסח ובי"ה מתירין.

הדר היה ר' עקיבא. מהך הקישא דמלח ומירור וילף ביבורים מצבל מושבותיכם: אף מעשר שני בירושלים האילו ואינו נאכל בכל מושבות מעטה משהבילו לירושלים שוב אינו יכול לחלל לאכול בחון כדלמרינן זמנסת מכות (דף ט"ז) מחילה לקלוט מדרבנן דמסקל'טוה מלחמות שוב אינו נאכל:

כר' אליעזר. דלס טעמא פודין כי לא וזכלין אהוה בכל מקום הלכך כי לא ניעמא נמי ולא נפדה נפיק ביה: שאסו. כשלא מוכל לאכול זון אהו שניטמא ונתת בנסף: מאן שמעת ליה כו' ר' עקיבא. לעיל דברימא קמימא וקממעט להו לביבורים מצבל מושבותיכם ולא מתיקס מלח ומירור: ור' יוסי. למח ליה למילף ביבורים מצבל מושבותיכם מיעוק ליה מלחם עוני מהיכא דנפקא ליה מעשר שני. דשלמא ר' עקיבא לא פירש אונן: ואמר מר. זמנסת מכות (דף ט"ז): אלו ניעורים. דכתיב צהו יד ולקח הכהן הטוב מידך (דברים טו): **סורמה מוסרם לאונן.** זינמות דהערל' נפקא לן מוכל ורסי ימירמח זרות אמרמי לך ולא אניתו: ה"ג שמחה כפינו צהו ושמחה בכל הטוב: זמן שמחה. זמן קריה ולקטיה שאדס לוקט זבולתו ולגז שמח הזכירי כקריה דביבורים דלמרי אונן אפי"ן: מערס. דמן זמנסת (דף ט"ז) אין מציאין ביבורים קודס לערס ששמי הלחם של ערס מתירין הצמח זיכורין דביבורים איקרו דכתיב (ובמדבר כח) זיכוס הביבורים דהקרינכס מנחה חדשה וגו': ועד סהג. שמתן הזמן של ערס וזמנא זמנא: סהג ועד חטובה. אינו זמן שמחה ואינו קורא וממחנה וזליך אינו זמן הצמח דמניא כספרי' פסי תציא מארס'י' כל זמן שמזיוין על אשך ארץ על כלו לחמי מן הצמח: חלוט. אישקלדי"ר. ומשיבות הוא: איששה. גלוסקא גדולה: **הדראה.** שניטל כל הדרה דהיינו פת קיבה: של שלמה. שהיה מעוון. כלומר סלמ נקיים: גרסא דחמרא. איפה של יין: וכמה

כמצות של שלמה א"כ מה ת"ל לחם עוני פרט לחלוט ולאשישה ומאי משמע דהאי אשישה לישנא דחשיבותא דכתיב ויחלק לכל העם לכל המון ישראל למאיש ועד אשה לאיש חלת לחם אחת ואשפר אחד ואשישה אחת וגו' ואמר רב חנן בר אבא אשפר אחד משישה בפר אשישה אחד משישה באיפה ופלויא דשמואל דאמר שמואל אשישה גרבא דחמרא דכתיב וואהבי אשישי ענבים ת"ר ד' און אופינן פת עבה (ביום טוב) בפסח דברי רבי שמאי ובי"ה מתירין.

מה תרומה מותרת באונן אף ביבורים. תימה לר"י דכפיק בתרל דמכות (דף ט"ז) קמי תרומת ידך אלו הביבורים אמר ר' שמעון וכו' מה צא זה ללמדך אס לאכלן מן לחומה פניו דכתיב דקרא לא מוכל לאכול בשעירין קל וחומר ממעשר הקל וכו' והשמא ינימא דל"טריך קרא' דאי לאו קרא היה אמינא דלא נילף ממעשר הקל דתרומה כדלמרינן קרא והנראה לרשב"א

לדעין מן לחומה איכא למילף ממעשר טהור ויחזקו וכו' ודוד ביה ר' עקיבא ודודה לר' יוסי הגלילי ארס מבעט לכבורים מבבל מושבותיכם, דהניא כירל יתא ארס יוצא בכורים, ת"ל בכל מושבותיכם תאכלו מצוה, מצוה הנאכלת בכל מושבות יצאו בכורים שאינן נאכלים בכל מושבות וכו', ולא אשכחן תנא דמינו ארס יד חובתו במעשר שני בירושלים אלא ר' עקיבא, אוקימנא לר' עקיבא, וקא מבעט בכורים מושבותיכם, ש"פ הדר ביה מהווא, דהנתו במעשר שני מצות מצות ריבה. הילכך חטין ושעורין אפי"ן שיש במינין בכורים שיעורים למצוה. מאי טעמא דרבנן דפליגי על ר' שמעון דאמרי בכורים אסורים לאונן. ואמרין דכתיב ויחלוק לאכול בשעירין מעשר טהור ויחזקו וכו', ואמר מר הוריות ידך אלו בכורים חקישן התרוב למעשר, ובמעשר תרוב אכלתו באוני מננו. מה מעשר אסור לאונן אף בכורים אסורין לאונן. ור' שמעון לא קא משך ארסן הותרה קרינתו תרומה, מה תרומה מותרת לאונן, דהניא בהריא כבמרא יבמות י' העול אונן אסור כמעשר ומותר בתרומה וכבפרה, טבול יום אסור בתרומה ומותר כפרה ובמעשר כו', אף בכורים מותרין לאונן. ושמה דכתיב בכורים ושמתח בכל הטהור וגו', לאו למעוטי אונן הוא דתנא, אלא ללמדך שאין מביאין בכורים וקורין אלא עד זמן שמחה ותן ימי הטהור. ת"ר ח"ה עני פרט לחלוט ואשישה, יכול לא יצא ארס יד חובתו אלא בת הדראה בלבד, כלומר פת טובין שאוכל העני, ת"ל מצות מצות ריבה אפילו כמעט שלמה בשעתו שיהיה סלח יוצא בה, לא מעטה התורה אלא מצוה עשירה כגון חלוט ואשישה, והני מילי בלילה הראשון דגריסין בירושלמי אמר ר' יהושע בן לוי אהרן כותב שאדם יוצא בו ידי חובתו בפסח צריך שלא יהא בו משקין. ר' ירמיה אומר למצוה, ר' יהודה בן בון פוי אומר לטוב. (והיתבון) היתובי ר' בון והתגן חלות תורה ורקיקי נזיר אם עשאן למכור בשוק יוצאין בהן, והיא אהרן כותב משקין, אמר ר' יוסי הפן רביעית היא ומתחלקת לכמה מינין. יוצאין בפסח במצוה עבה עד טפה כלתם הנשים, ובמצוה נא עד כדי שתיפסם ואל תעשה גידין גידין. ת"ר אין אופינן פת עבה בפסח ובי"ה מתירין.

הדר היה ר' עקיבא. מהך הקישא דמלח ומירור וילף ביבורים מצבל מושבותיכם: אף מעשר שני בירושלים האילו ואינו נאכל בכל מושבות מעטה משהבילו לירושלים שוב אינו יכול לחלל לאכול בחון כדלמרינן זמנסת מכות (דף ט"ז) מחילה לקלוט מדרבנן דמסקל'טוה מלחמות שוב אינו נאכל:

כר' אליעזר. דלס טעמא פודין כי לא וזכלין אהוה בכל מקום הלכך כי לא ניעמא נמי ולא נפדה נפיק ביה: שאסו. כשלא מוכל לאכול זון אהו שניטמא ונתת בנסף: מאן שמעת ליה כו' ר' עקיבא. לעיל דברימא קמימא וקממעט להו לביבורים מצבל מושבותיכם ולא מתיקס מלח ומירור: ור' יוסי. למח ליה למילף ביבורים מצבל מושבותיכם מיעוק ליה מלחם עוני מהיכא דנפקא ליה מעשר שני. דשלמא ר' עקיבא לא פירש אונן: ואמר מר. זמנסת מכות (דף ט"ז): אלו ניעורים. דכתיב צהו יד ולקח הכהן הטוב מידך (דברים טו): **סורמה מוסרם לאונן.** זינמות דהערל' נפקא לן מוכל ורסי ימירמח זרות אמרמי לך ולא אניתו: ה"ג שמחה כפינו צהו ושמחה בכל הטוב: זמן שמחה. זמן קריה ולקטיה שאדס לוקט זבולתו ולגז שמח הזכירי כקריה דביבורים דלמרי אונן אפי"ן: מערס. דמן זמנסת (דף ט"ז) אין מציאין ביבורים קודס לערס ששמי הלחם של ערס מתירין הצמח זיכורין דביבורים איקרו דכתיב (ובמדבר כח) זיכוס הביבורים דהקרינכס מנחה חדשה וגו': ועד סהג. שמתן הזמן של ערס וזמנא זמנא: סהג ועד חטובה. אינו זמן שמחה ואינו קורא וממחנה וזליך אינו זמן הצמח דמניא כספרי' פסי תציא מארס'י' כל זמן שמזיוין על אשך ארץ על כלו לחמי מן הצמח: חלוט. אישקלדי"ר. ומשיבות הוא: איששה. גלוסקא גדולה: **הדראה.** שניטל כל הדרה דהיינו פת קיבה: של שלמה. שהיה מעוון. כלומר סלמ נקיים: גרסא דחמרא. איפה של יין: וכמה

כמצות של שלמה א"כ מה ת"ל לחם עוני פרט לחלוט ולאשישה ומאי משמע דהאי אשישה לישנא דחשיבותא דכתיב ויחלק לכל העם לכל המון ישראל למאיש ועד אשה לאיש חלת לחם אחת ואשפר אחד ואשישה אחת וגו' ואמר רב חנן בר אבא אשפר אחד משישה בפר אשישה אחד משישה באיפה ופלויא דשמואל דאמר שמואל אשישה גרבא דחמרא דכתיב וואהבי אשישי ענבים ת"ר ד' און אופינן פת עבה (ביום טוב) בפסח דברי רבי שמאי ובי"ה מתירין.

מה תרומה מותרת באונן אף ביבורים. תימה לר"י דכפיק בתרל דמכות (דף ט"ז) קמי תרומת ידך אלו הביבורים אמר ר' שמעון וכו' מה צא זה ללמדך אס לאכלן מן לחומה פניו דכתיב דקרא לא מוכל לאכול בשעירין קל וחומר ממעשר הקל וכו' והשמא ינימא דל"טריך קרא' דאי לאו קרא היה אמינא דלא נילף ממעשר הקל דתרומה כדלמרינן קרא והנראה לרשב"א

לדעין מן לחומה איכא למילף ממעשר טהור ויחזקו וכו' ודוד ביה ר' עקיבא ודודה לר' יוסי הגלילי ארס מבעט לכבורים מבבל מושבותיכם, דהניא כירל יתא ארס יוצא בכורים, ת"ל בכל מושבותיכם תאכלו מצוה, מצוה הנאכלת בכל מושבות יצאו בכורים שאינן נאכלים בכל מושבות וכו', ולא אשכחן תנא דמינו ארס יד חובתו במעשר שני בירושלים אלא ר' עקיבא, אוקימנא לר' עקיבא, וקא מבעט בכורים מושבותיכם, ש"פ הדר ביה מהווא, דהנתו במעשר שני מצות מצות ריבה. הילכך חטין ושעורין אפי"ן שיש במינין בכורים שיעורים למצוה. מאי טעמא דרבנן דפליגי על ר' שמעון דאמרי בכורים אסורים לאונן. ואמרין דכתיב ויחלוק לאכול בשעירין מעשר טהור ויחזקו וכו', ואמר מר הוריות ידך אלו בכורים חקישן התרוב למעשר, ובמעשר תרוב אכלתו באוני מננו. מה מעשר אסור לאונן אף בכורים אסורין לאונן. ור' שמעון לא קא משך ארסן הותרה קרינתו תרומה, מה תרומה מותרת לאונן, דהניא בהריא כבמרא יבמות י' העול אונן אסור כמעשר ומותר בתרומה וכבפרה, טבול יום אסור בתרומה ומותר כפרה ובמעשר כו', אף בכורים מותרין לאונן. ושמה דכתיב בכורים ושמתח בכל הטהור וגו', לאו למעוטי אונן הוא דתנא, אלא ללמדך שאין מביאין בכורים וקורין אלא עד זמן שמחה ותן ימי הטהור. ת"ר ח"ה עני פרט לחלוט ואשישה, יכול לא יצא ארס יד חובתו אלא בת הדראה בלבד, כלומר פת טובין שאוכל העני, ת"ל מצות מצות ריבה אפילו כמעט שלמה בשעתו שיהיה סלח יוצא בה, לא מעטה התורה אלא מצוה עשירה כגון חלוט ואשישה, והני מילי בלילה הראשון דגריסין בירושלמי אמר ר' יהושע בן לוי אהרן כותב שאדם יוצא בו ידי חובתו בפסח צריך שלא יהא בו משקין. ר' ירמיה אומר למצוה, ר' יהודה בן בון פוי אומר לטוב. (והיתבון) היתובי ר' בון והתגן חלות תורה ורקיקי נזיר אם עשאן למכור בשוק יוצאין בהן, והיא אהרן כותב משקין, אמר ר' יוסי הפן רביעית היא ומתחלקת לכמה מינין. יוצאין בפסח במצוה עבה עד טפה כלתם הנשים, ובמצוה נא עד כדי שתיפסם ואל תעשה גידין גידין. ת"ר אין אופינן פת עבה בפסח ובי"ה מתירין.

מסורת הש"ס

- א. י"ג' ח"מ א"כ הוי"א כל ה' מינים וכו'. מוס' שאלן. ועי' בחי ה"ק.
- ב. דאפי' מעשר פני טהור ג' לו הותר מושבות, שם.
- ג. שאין להם היתר מושבות שם, דמה שאכלים בנזב ונכתיב אין הן קרוי הותר מושבות בזמן היתר. מוס' ה"ש"ס.
- ד. ויבגלו דאתא כ"ר"ע מוס' שאלן.
- ה. ויחזיר דריש עניי אניתא. שם. הלכך לא אימכחז תנא דאית ליה נדיקא במעשר שני אלא ר"ע דרדושי מנח מצות מלחמה. מוס' ה"ש"ס.
- ו. למה לאבדו חזק לרובא. מוס' שאלן. ע"ה.
- ז. מוס' ה"ש"ס. עשירה. שם. אכל הכה מירי שפולחנה כבה ווי' חתולונו עישה לחלם קרקע ביה אבל לא היה ר"ע עוני. מוס' ר"פ.

תורה אור השלם

- כל מהמקרא לא האבלו בכל מושבותיכם והאבלו מנחה.
- וכי ירבה מקח הדרך כי לא תוכל שאתו כי ירחק מקח הקוקס אשר יבחר ה' אלהיך לשים שמו שם כי יקרב ה' אלהיך. דברים יד כד יושא משאת אמת פניו אללחם ותרב משאת בנזבן ממשאת בלם קמש דיות וישתו ויחזרו עמו: בראשית מג ו' לא תוכל לאבל בשעירך מעשר דגןך ותירשך ויחזרו ובכרת בקרבך ויבאין וכל נדריך אשר תור ונדבתיך ותירומת ידך:
- דברים יב ו' אשר נתן לך ה' אלהיך ולביבתיך אתה והלוי והגר אשר בקרבך.
- דברים יב ו' ויחלק לכל העם לכל המון ישראל למאיש ועד אשה לאיש חלת לחם אחת ואשפר אחד ואשישה אחת וילך כל דקום איש לביתו: שפאל ב ו' י' ויאמר ה' אלי עוד לך אהב אשה אהבת רע ונאקפת באהבת י' את בני ישראל והם פנים אל אלהים אחרים ואהבי אשישי ענבים: הושע ג א

הגהות הב"ח

(6) תוס' ד"ה א"ל וכו' כמ"ס ואין לומר ל"ס וכו' דאין לחם בענין:

מוסף רש"י

שפורין אהרו אפילו בירושלים. דלחם סגמא, ואפי' דדרשנין סי יתק מן הקוקס ונתת בספק דרך, דמקום מקום אהם פודו וכו' ולא כקידו מקום (פיהודין ק"ב): שאין מעשר טהור נפדה שם, דכתיב סי יתק מן וגו' ונתת בספק ולא כשהיה בירושלים (ב"מ ג'ג). ואין שאת אלא אבידה. ויכ

קאמר קרא כי יתק מן, שיהא מעשר טהור מן לירושלים, או אפילו הוא בירושלים אלא שאי אהם יכל לאוכלו שנתמ, ונתת בספק ומכח י' וכו' וכו' פיהודין ט"ז. דכתיב מן הקוקס כדכתיב (דברים טו) ונתת בעגלה והלחם והסם לשמענין עשה והסם לשמענין אהרתי לאו לאוכלן כגונון, דלית תרומה ממש קדשי הגבול היא ולא עניא חומה (יבמות ע"ג). מעצרת ועד החג מביא וקורא. אין קורין מקרא בכורים אלא בזמן שמחה מעצרת ועד הסם, שאדס מלקט מוטלחו ופיקוחו ויזינו ו

כל שעה פרק שני פסחים

לו.

עין משפט
גר מצוה

קב א ש"ע אר"ח סי מס
פניו ה:
קבא ב ג מ"י פ"ג מהל'
יבט ה' מ' טו ט"ע
אר"ח ט חון טע"ף ו:
קבב ד מ"י פ"ו מהל'
מהל' ה' א טכג
לאר"ח עט טו ט"ע אר"ח סי
מגד טע"ף ו:
קבג ה מ"י פ"ה מהל'
מהל' ה' טו טכג
שט טו ט"ע אר"ח סי מס
טע"ף ז:
קבד ו מ"י פ"ו מהל'
בטרכס הלכט ב
פגט עשין קתול טו ט"ע
י"ד סי שטט טע"ף ח:
קבז ז מ"י פ"ו מהל'
מהל' הלכט ו
טו ט"ע אר"ח סי מס
טע"ף ז:
קבו ח מ"י שט טו ט"ע
שט טע"ף ב:
קבז ט מ"י פ"ב מהל'
הפוקדון
הלכט ז:

וכמה פס עצה טפה. ואפי' הכי שרו בית הלל אכל טפי מטפס לל: **שכן מלינו נחלם פנינו.** שהו אסור לנא חמץ כלאמרינן בזמנא (מ.) כל המנחה אשר תקריבו וגו' (ויקרא ב') ויקרא ב' נדבנת לחם הפנים לחימוץ לאזהרה שלא יחמילו ואפילו הכי עובי דפנותיו טפס דהיינו לחם שרו לו פנים ואין פחותי פחותי טפס: **אם אמרו.** והמירו עובי טפס: לווינו. כהנים שזקלין בזמנא שלא יחמין ימירו לכל אדם שאין ריויון: **נפס עמילת.** שאינה ממחרת להחמין שעמילתה מעכבתה. עמילת דבריירא' כדמין (מנחות דף טו.) כל המנחות טעונין שלם מלוא טיפה וממש מלוא צעטרה: **נפנו חס.** ככל יוס תמיד היו מסיקין תנור של מקדש לאפייט מנחות ולחמי תודה ושל מתבת היה כדלמיר נצמחים צב' דס טחולא (דף טז:) **נעליס ינפוס.** שהיו מיזאים אוחן מימות החמה כדלמרינן בתענית (דף לא.) ממשנה עשר צאב ואר"ח טעש כמה של חמה ולא היו כורתין עליס למערכה: **פס מרובה.** הרבה מררין ציחד ולאו משוס חיימון נקט לה וצחקין דקיס קאמר ומשוס דקא טרמ טירחא ללא לרין הוא: **נעליס ינפוס.** רביה דר' ירמיה רב רביה דרב רבינו הקדוש. לישנא אחרינא צייחוד צברור כמו ודעו צייחוד שסס ארון נגנו (יומא דף טז.): **נעליס.** כשלישן אומה עבה היא העיסה כשהיא כולה ציחד: הכי גרסינן **טפול נמי הכי צ"ש אומרים אין אופין פס עצה צ"ט ולא גרסינן פסול טפול נמי הכי.** ללאו נפסות חמץ נקט אלא משוס טירחא דהא הכא לא מנא פסח: ומצויינים. מלות המצויינות ואע"פ שאמרנו לכתחלה אסור דיעדע שפיר דמי: **זופה עלינו.** לזיינין ואין נותנין מהר לתנור ומחמינין: **אפשר יעשה.** הצורה בדפוס ויקבענה צסקין: **ליו.** כלומר מהר צדמישא אחת: **יאמרו כל הסריקין אסורין ושל בייסוס מותרין.** שהרי רוב נחתומין אין להן אוחו דפוס: **לא של כל אדם שאמרו.** לאסור דעלעל הצית העושה אוחן לעמלו אינו חושש לייסומן כל נחומין. העושין עושה עליהן: **אלא של על נייין ושוהין על ליונין:** אינא דאמרי לא של נחומין אמרו. לאסור סרגילין וצקלין דבדר ויש להן דפוסין: **עושין סריקין.** מצויינין כמין ריקין ובלגד שיהו דקין וקלוטין לאון ממהרין להחמין אכל לא מליירין את העצים כגלוסקאות דלמון עוביין מחמינין צשהיה דמעטות: **הסופגנין.** עשויין כספוג: **והדובשנין.** מטוגנין דבדש וכולן מין לחם: **והאוסקיתיון.** עשויין כלפסיקית מצוגרינן איסקריתיון (שמות טז) שלשין עיסתן רכה מאל: **המסרס.** וינהו. ולקמיה וע"צ) מפרש טעמא: **והמדומע.** חולין שנפלה תרומה לתוכן פטור דתרימו תרומה כתיב (במדבר טו) ולא שכבר היה מרומה: **חלוע של צעלי צבים.** אינו נעשה כתקון לחם: ריש לקיש אכולהו קאי ולאו לאפלוגי אדר' יהושע צן לוי אחת: **מעשה אילנפסן.** לפיכך לאו הוא דקא סבר אין לחם אלא האפוי צמור כדתיב לחמכס תמור אחר (ויקרא טז) והללו. להכי פטורין לפי שעשאן צמחה ולא צבור: **שהרסיית.** האילנפס ואחר כך הדקס צה הלחם דהוה ליה כעין מעשה תמור הלל: **הכי פטורין לפי אינה אפוייה כל זורכה.** לשון אל תאכלו ממנו נא (שמות טז): **העשויה אילנפס.** ואע"ג דלחם צענין כדתיב לחם עוני (דברים טז): **מאי מלה הינא.** כלומר כמה תאפה ויהא יולא צה: **שפורסא.** משצברה. לשון פירוסה: **וכן לענין לחמי סודה.** אס שמע הזבח עליהן מלאחר שנאפת כענין היה קידש הלחם והמורה כשריה דהאילט וקרמו פניה דמן צמנאות (עמ"ל) כי האי גוונא צענין: **אחר**

הגהות הב"ח

ג"ליון הש"ס
נב' ויקבענה ביו. וכן נמתי' פ"ז דלמיר מ"א פוחת יוין. וכן צמס' ללה עמד ופל על פניו וכוין אגד:

מוקף רש"י

וכמה פס עבה. שהמירו בית הלל (ב"רצח ב.) שכן מצוינו בלילה העצים. שהיא מלוא דלחמין ככל הנחתות מלוא טפס (מנחות טז) ועובי טפס כשמו לחם הפנים. יש לו פנים ואין פנים מחמין מטפס צמח (ב"רצח ב.) בירודין. על צמח טפס אומרים חזקיס דבדר (ש"ס.) כהפס עמילה. דבריירא' נלע"ה, שהיה טעון ב' מלות שיהיה שפופו בידו, וממס מלות צענין. בלחריה. שאם חמת טעט טפס, שפ טפס טעט טפס (ש"ס.) בעצמה יבישין. מרי' חזקיס וכל היו טפסין נחמית עליס למערכת צמס' טענית (ל.) ומע"ה ללכס העפס היו אופין ונפסיל כל לריס הקדש (ב"רצח ב.) בתורה ח. טעמיקין אוחו ככל יוס חן למנחות חן ללי (ש"ס.) תמור של מתבת. צמס' וצמס' (ש"ס.) אומרים מנח אר"ח של מקדש של מתבת היה משוס שתי הלחם ולחם הפנים. שאפיקין וקדשין כמור, היה ליה כל שרת ולי שרת דחמס לא צענין (ב"רצח ב.) איבא דאמרי. רב יוחנן אמר שאלית את רבי תנור (ש"ס.) ואלו מרובה. ואלו משוס חמון הוא אלא משוס דענת טחולא יתירא למח' וליס אחר (ש"ס.) תנא בני הכי. דכשאר יור"ט נמי מלקין (ש"ס.) ואלו מרובה. ואלו משוס דלחם יפה כשהתנור מלא (ש"ס.) וברדראה. קיב דקמין ח. שאל בייתוס בן זונין. נחמס את וימיוס היה היה לו דפוס

תורה אור השלם

והקריב ממנו אר"ח מכל קרבן תרומה לין לכתוב דהורק את דם הקולטמים לו יתקח: ויקרא ז ד

לעני רש"י

דבריירא' דב"רצח ב. (לחם) חבטו. נלוש היטב.

מוקף תוספות

א. מפני שהתנור יפה בזמן שהתנור מלא. ומפ' הדינ' ב' ודאין לו להניח עיבי שבתות דחזירי בכל שבת. ומפ' לקמין ט:

רבינו הנאל

ותרתינו לארומה בצמח בפסח, וכמה עבה טפס כעובי לחם הפנים שהיה מצה והיה עיבי טפס. ודחיקן ואסקין האי פת עבה פת מרובה היא, ומשוס טירחא ומכל יוס טוב הוא, וממאי תנא בפסח משוס דבעיננא דפסח הוה קאי. תנא נמי הכי ב"ש אומר אין אופין פת עבה ביום טוב וכו' מותרין. ת"ר יוצאין בפת נקיה והדראה ובסריקין המצויינין ואף על פי שאמרו אין עושין סריקין המצויינין בפסח. ואמרין מאי טעמא מפני שהאשה שוהה עליהן ומחמינן. ויעשב בדפוס, ודוחו ואמרו אפילו בדפוס אין עושין סריקין רבן גמליאל אמר ר' צדוק לר' אלעזר בנו לא של כל אדם אמרו אין עושין אלא של נחתומין דבעי מסקי ליה טפי שהו עליהו. איבא דאמרו הכי אמרו ליה לא של נחתומין אמרו דפקיעו וצבור לעלל.

אלא של כל אדם אמרו דלא בקיעו והני רבי ר' פקיע. ר' יוסי אומר עושין סריקין כמין ריקין ואין עושין סריקין כמין כולסקאות. תנן חתם הסופגנין והדובשנין והאסקריתין וחלת המשרת והמדומע מטורין מן החלה. מן חלת המשרת זה חלות של בעלי בתים שאמרו למעלה. פירוש חלות שאין אפיויה בתנור אלא על המשרת. שהיא כמו טיגן, ואופין אותן החלות במשרת על ידי שמן. לפיכך נקראות חלות המשרת. כלומר חלות האפיויה במשרת. פירוש מדומע, פירוש שנתקנו ונפלה בתן תרומה נקרא דמוע. מאי טעמא אמרו מטורין מן החלה. ריש לקיש אמר מפני שהן מעשה אילנפס, ואינו קרוי לחם אלא האפוי בתנור. ור' יוחנן אמר אפילו מעשה אילנפס חייבין בחלה, והללו לא עשאן כאלפס על ידי

ובית הלל מתיירין. טעמא דבית הלל כדלמרינן (ב"רצח דף טז.) מערמת אשה ואופה תנור מלא ככרות אע"פ שאין לריכה רק לככר אחד א' אכל למלאות התנור פעם אחת ליכא מלאן דשריט: **תנא בפסח קאי.** מיימה ללא משני הכי צריש ערבי פסחים (לקמן טז:) דפריך מאי אפירא ערבי פסחים וכו' וי"ל דלחם פריך משצת דהוי ככל שצנע ולא ש"ן לשנויי דנקט ערבי פסחים משוס דמנא צפסמ קאי ט: ומנא

באתריה דהאי תנא לפת מרובה פת עבה קרו ליה מאי טעמא אי משום דקא טרח מירחא אלא צריך מאי איריא בפסח אפילו ב"ט נמי אין הכי נמי והאי תנא ביום טוב של פסח קאי תניא נמי הכי בית שמאי אומרים אין אופין פת ע' עבה ביום טוב: **ובית הלל מתיירין** ת"ר יוצאין בפת נקיה ובהדראה ובסריקין המצויינין בפסח אע"פ שאמרו אין עושין סריקין המצויינין בפסח אמר רבי יהודה דבר זה שאל בייתוס בן זונין לחכמים מפני מה אמרו אין עושין סריקין המצויינין בפסח אמרו לו מפני שהאשה שוהה עליה ומחמיננה אמר להם אפשר יעשה בדפוס ויקבענה כיוון א' אמרו לו יאמרו כל הסריקין אסורין וסריקין ביייתוס מותרין אמר רבי אלעזר בר צדוק פעם אחת נכנסתי אחר אבא לבית רבן גמליאל והביאו לפניו סריקין המצויינין בפסח אמרתי אבא לא כך אמרו חכמים אין עושין סריקין המצויינין בפסח אמר לי בני לא של כל אדם אמרו אלא של נחתומין אמרו איבא דאמרי הכי קאמר ליה לא של נחתומין אמרו אלא של כל אדם א"ר יוסי עושין סריקין כמין ריקין ואין עושין סריקין כמין גלוסקאות (ט) ת"ר הסופגנין והדובשנין ואיסקריתין וחלת המשרת והמדומע פטורים מן החלה מאי חלת המשרת אמר רבי יהושע בן לוי זה חלות של בעלי בתים אמר ריש לקיש הללו מעשה אילנפס הן ורבי יוחנן יאמר מעשה אילנפס חייבין והללו שעשאן בחמה מותרין הסופגנין והדובשנין והאיסקריתין עשאן באילנפס חייבין בחמה פטורין תיובתיה דרבי שמעון בן לקיש אמר עולא אמר לך רבי שמעון בן לקיש כהא כמאי עסקינן שחרתיה ולבסוף הדביק אבל הדביק ולבסוף הרתיח מאי הכי נמי דפטורין אדחני סיפא עשאן כהמה פטורין ליפלוג וליתני ברדיה רבא כגון שחרתיה ולבסוף הדביק אבל הדביק ולבסוף הרתיח פטורין חסורי מחסרא והכי קתני בד"א שחרתיה ולבסוף הדביק אבל הדביק ולבסוף הרתיח נעשה כמו שעשאן בחמה ופטורין ת"ש ו' יוצאין כמצה הינא ובמצה העשויה באילנפס הכא נמי שחרתיה ולבסוף הדביק מאי מצה הינא אמר רב יהודה אמר שמואל כל שפורסה ואין חוטין נמשכין הימנה אמר רבא א' וכן לחמי תודה פשיטא הכא לחם כתיב והכא לחם כתיב מהו דתימא הואיל וכתבי' ודקריב במגו

אחר
אלא של כל אדם אמרו דלא בקיעו והני רבי ר' פקיע. ר' יוסי אומר עושין סריקין כמין ריקין ואין עושין סריקין כמין כולסקאות. תנן חתם הסופגנין והדובשנין והאסקריתין וחלת המשרת והמדומע מטורין מן החלה. מן חלת המשרת זה חלות של בעלי בתים שאמרו למעלה. פירוש חלות שאין אפיויה בתנור אלא על המשרת. שהיא כמו טיגן, ואופין אותן החלות במשרת על ידי שמן. לפיכך נקראות חלות המשרת. כלומר חלות האפיויה במשרת. פירוש מדומע, פירוש שנתקנו ונפלה בתן תרומה נקרא דמוע. מאי טעמא אמרו מטורין מן החלה. ריש לקיש אמר מפני שהן מעשה אילנפס, ואינו קרוי לחם אלא האפוי בתנור. ור' יוחנן אמר אפילו מעשה אילנפס חייבין בחלה, והללו לא עשאן כאלפס על ידי

האור אלא בחמה. ומתובינין לריש לקיש הסופגנין והדובשנין והאסקריתין עשאן באילנפס חייבין בחמה פטורין. והא נמי דחני יוצאים כמצה נא וכמצה העשויה באילנפס, אוקמי בשחרתיה ולבסוף הדביק, ומצה נא כל שפורסה ואין חוטין נמשכין הימנה, ואילו גלוי מניה חוטי, בצק הוא עדיין אכיל. ודביעין לחם וליכא. וכן לענין לחמי תודה.

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ה. וגשל. © כל הזכויות שמורות